

Spojrzenie mBanku na branżę rolno-spożywczą

mBank.pl

Szanse dla dynamicznie rozwijającego się sektora

Rosnąca liczba ludności, urbanizacja i rozwój klasy średniej będą w skali globalnej wpływać na koniunkturę na rynku rolno-spożywczym.

Oczekuje się, że do 2050 r. światowa populacja podwoi się, a za ten wynik będą odpowiedzialne przede wszystkim kraje rozwijające się. Jednocześnie do 2050 r. 70 proc. światowej populacji zamieszkiwać będzie w miastach (obecnie jest to ponad 50 proc.). Te trendy wskazują, że zapotrzebowanie na żywność będzie rosło.

Jednocześnie sektor musi zmierzyć się z wyzwaniami związanymi ze zmianami klimatu, a także dynamicznym rozwojem technologicznym. Dodatkowo coraz mocniej promowane wykorzystanie biopaliw (stanowiące kolejne źródło popytu) wpływa na ostateczny obraz branży.

Sektor rolno-spożywczy obejmuje nie tylko rolników, ale także przedsiębiorców odpowiedzialnych za środki produkcji i usługi, przemysł spożywczy (przetwórstwo) i handel. Ostatecznie mają oni zaspokoić rosnące wymagania konsumentów.

Ogniwa łańcucha żywnościowego

Rolnictwo

- producenci płodów rolnych
- hodowcy zwierząt
- działalność rybacka, łowiecka

Przemysł spożywczy

- przetwórstwo
- producenci pasz
- przetwórstwo odpadów

Handel

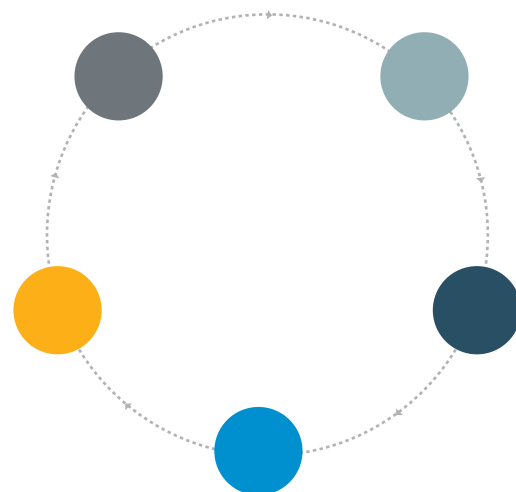
- międzynarodowy
- hurtowy
- detaliczny

Konsumenci

Producenci

środków produkcji

- pestycydów i nawozów sztucznych
- instytucje prowadzące badania genetyczne i mikrobiologiczne
- nasion
- maszyn i urządzeń rolniczych
- materiałów opakowaniowych

Sektor rolno-spożywczy jest istotną gałęzią polskiej gospodarki.

Aby wspierać klientów działających w tym sektorze, mBank opracował unikalną ofertę produktową, skupiającą się na specyficznych wymaganiach zarówno przetwórców żywności, jak i samych producentów rolnych.

Usługi oferowane przez mBank są szczególnie przeznaczone dla klientów, którzy prowadzą działalność gospodarczą w obszarach:

- handlu artykułami rolno-spożywczymi
- zajmują się przetwórstwem rolno-spożywczym
- świadczą usługi dla rolnictwa
- produkcji i handlu środkami do produkcji rolnej, w tym maszynami i urządzeniami dla rolnictwa
- prowadzą działalność wytwórczą w rolnictwie oraz działają specjalne produkcji rolnej, dla których współczynnik SO > 500 tys. EUR

Rekordowy eksport żywności

Rosnąca rola sektora rolno-spożywczego w krajowej gospodarce

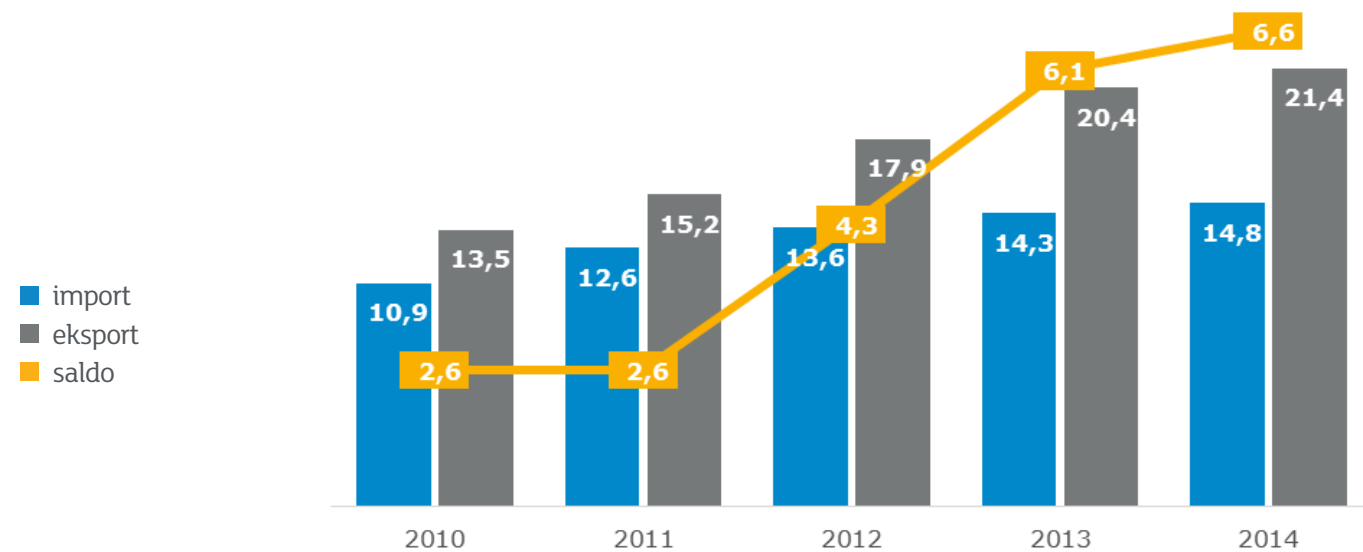
Stale rosnąca wartość eksportu i dodatnie saldo wymiany handlowej sprawiają, że sektor rolno-spożywczy jest istotną gałęzią polskiej gospodarki. Zwiększające się wymagania konsumentów wobec jakości artykułów rolno-spożywczych oraz ich ekologiczności sprzyjają polskim rolnikom, którzy starają się utrzymać możliwie naturalny system upraw. Kraje tzw. starej Wspólnoty stosują średnio ok. 200 kg nawozów mineralnych na hektar, Polska -130 kg.

Od 1 maja do 31 października w Mediolanie odbywały się targi EXPO 2015. Polska ekspozycja promowała m.in. sektor rolno-spożywczy. Od początku wystawy pawilon Polski odwiedziło ok. 1,7 mln gości. Innowacyjność, rozwój technologiczny, wysoka jakość surowców oraz kuchnia oparta o ekologiczne produkty sprawiają, że polskie produkty były wysoko oceniane przez odwiedzających. Jednym z priorytetów promocji gospodarczej podczas EXPO było zwiększenie wartości eksportu polskiej żywności.

Aktualnie Polska jest szóstym eksporterem żywności w Unii Europejskiej. Wartość eksportu produktów rolno-spożywczych wynosi ponad 21 mld euro. Szacuje się, że dziś ok. 30 proc. rodzimej produkcji trafia na eksport. Potwierdzeniem dużej konkurencyjności sektora jest szybko rosnąca nadwyżka eksportu nad importem. W roku 2014 uzyskaliśmy dodatnie saldo wymiany handlowej na poziomie 6,6 mld euro.

Wartość handlu zagranicznego artykułów rolno-spożywczych oraz saldo wymiany (mld euro) w latach 2010- 2014

Źródło: mBank, ARR.

Duży wpływ na przemiany w polskiej branży rolno-spożywczej miało przystąpienie do Unii Europejskiej. W ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) polscy rolnicy zostali objęci mechanizmami wsparcia dochodów rolniczych oraz uzyskali dostęp do funduszy strukturalnych, które wsparły proces restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw rolnych. Beneficjentami WPR, w tym Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, byli również przetwórcy żywności, producenci i dystrybutorzy środków produkcji oraz inne podmioty funkcjonujące w otoczeniu sektora. Ponadto polscy przedsiębiorcy rolni i przetwórcy uzyskali dostęp do ogromnego rynku UE, co stanowiło silny impuls do rozwoju eksportu.

W rezultacie realizacji celów WPR, jak również dzięki pomocy kierowanej z budżetu krajowego, w ostatniej dekadzie nastąpiła między innymi:

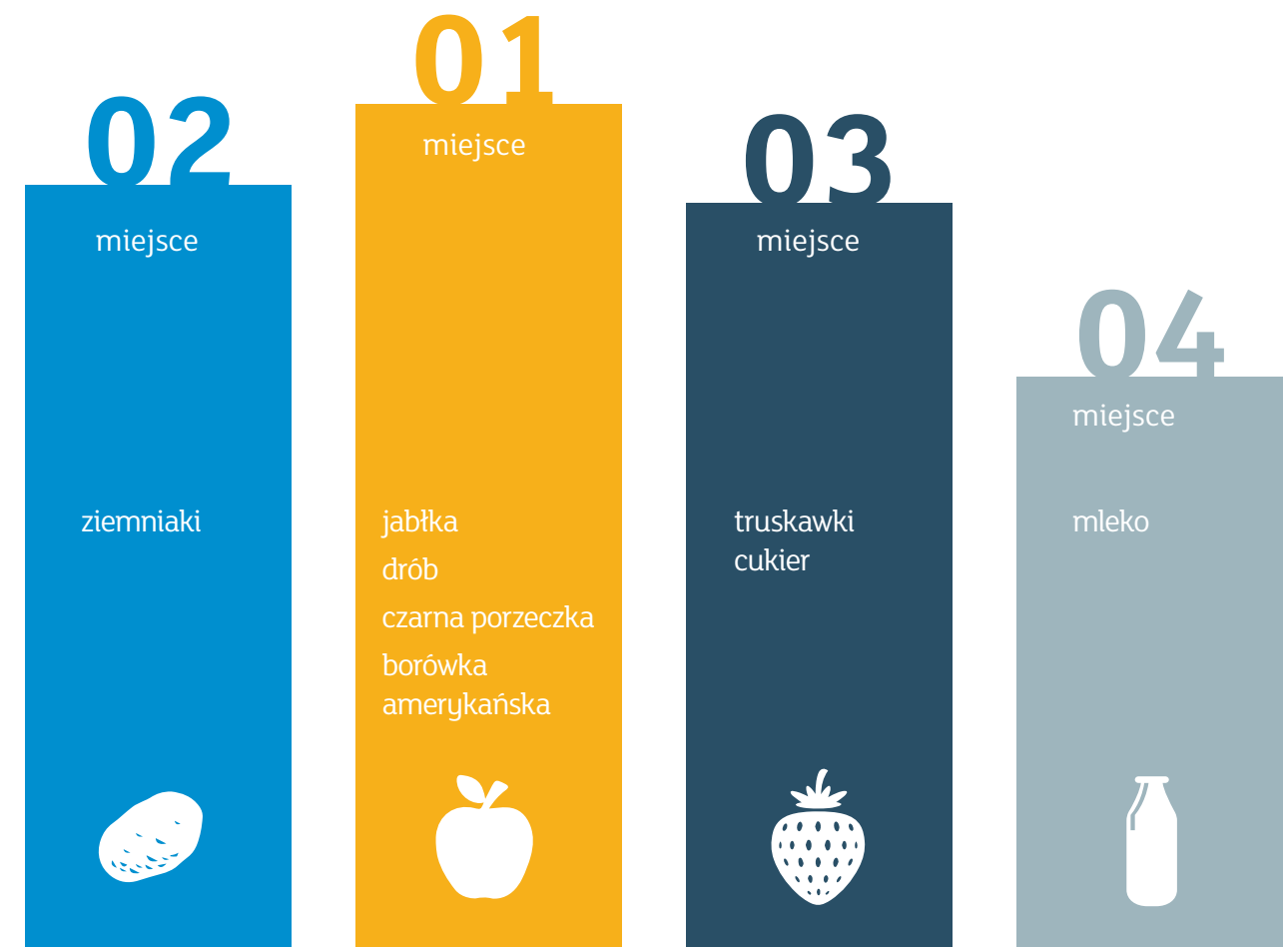
- konsolidacja produkcji rolnej, która przełożyła się na wzrost udziału największych gospodarstw rolnych w produkcji towarowej ogółem
- poprawa wyposażenia gospodarstw rolnych w środki produkcji (modernizacja rolnictwa)
- integracja pionowa gospodarstw rolnych z przetwórstwem
- modernizacja i restrukturyzacja przetwórstwa rolno-spożywczego
- poprawa jakości surowców rolnych i produktów spożywczych (implementacja systemów jakości)

Polskie zakłady przetwórstwa mięsa i mleka należą dziś do światowej czołówki.

Połączenie wysokiej jakości surowca, nowoczesnych technologii i atrakcyjnych cen spowodowało, że polska żywność stopniowo zdobyła sobie szerokie uznanie zarówno wśród unijnych konsumentów, jak i poza granicami Wspólnoty. W 2013 r. Polska wyprzedziła nawet Chiny stając się największym eksporterem jabłek, a w 2014 r. osiągnęła pozycję największego producenta drobiu w UE.

W obliczu globalizacji wzajemne oddziaływanie pomiędzy branżą rolną, a resztą gospodarki staje się coraz silniejszy. Zmienia się miara efektywności sektora rolno-spożywczego, z kryterium popytu lokalnego na zapotrzebowanie kreowane na poziomie globalnym.

Miejsce Polski w UE

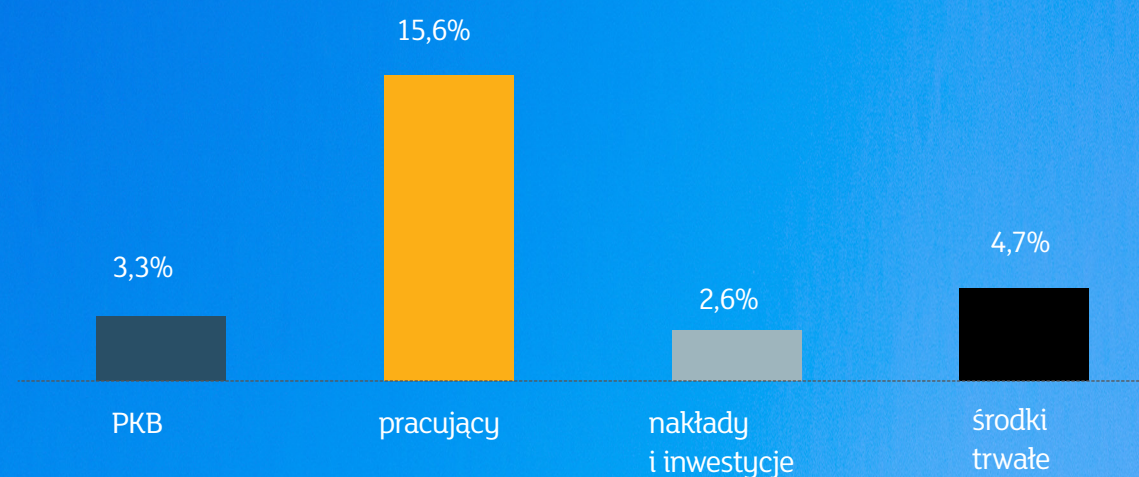

Wkład rolnictwa w rozwój polskiej gospodarki

Pod względem liczby ludności zajmującej się rolnictwem Polska plasuje się na pierwszym miejscu w Unii Europejskiej. Udział pracujących (przeciętnie w roku) w gospodarstwach rolnych w 2013 r. wynosił niemal 16 proc. Zatrudnienie w rolnictwie wykazuje duże zróżnicowanie w zależności od regionu.

Chociaż udział branży w tworzeniu PKB w Polsce systematycznie się obniża, to jest to zjawisko charakterystyczne dla gospodarek wysokorozwiniętych. Obecnie udział rolnictwa w wartości dodanej brutto szacuje się na 3,3 proc. Jednocześnie udział w nakładach inwestycyjnych stanowił w 2013 r. zaledwie 2,6 proc., a udział w wartości brutto środków trwałych kształtował się na poziomie 4,7 proc.

Udział rolnictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto, w liczbie pracujących, nakładach inwestycyjnych oraz w wartości brutto środków trwałych

GUS Rocznik statystyczny rolnictwa 2014.

Sytuacja w branży

Więcej środków unijnych na rolnictwo

W ramach budżetu UE na lata 2014-2020 Polska otrzymała najwięcej środków na Wspólną Politykę Rolną ze wszystkich państw członkowskich — 32,09 mld euro. Nominalnie Polska uzyskała o 12 proc. więcej unijnych środków niż w latach 2007-13.

Z tej kwoty 23,5 mld euro przeznaczonych jest na I filar WPR — płatności bezpośrednie, natomiast 8,6 mld euro na II filar — Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dodatkowo środki te będą powiększone o wkład krajowy. Dużą rolę w wykorzystaniu tych środków odegra sektor bankowy, który współfinansuje inwestycje realizowane przy wsparciu funduszy strukturalnych. Na obraz rynku rolno-spożywczego szczególny wpływ w najbliższych latach będzie mieć wygaśnięcie kwot mlecznych w kwietniu 2015 r. oraz zniesienie kwot produkcyjnych na cukier i glukozę w październiku 2017r.

Zarządzanie ryzykiem cen surowców w mBanku

W jaki sposób skutecznie zabezpieczyć wynik finansowy firmy przed wahaniami cen surowców i towarów? Wahania poziomu rynkowych cen surowców i towarów mogą mieć bezpośredni, negatywny wpływ na wyniki finansowe przedsiębiorstwa. Zwiększona zmienność cen na rynkach towarowych powoduje konieczność aktywnego zarządzania tą grupą ryzyka. Zastosowanie produktów optymalizujących proces zarządzania ryzykiem rynkowym pozwala na ochronę wyniku finansowego firmy przed nieprzewidywalną zmiennością rynku, skupienie się na rozwoju działalności podstawowej firmy, możliwość tworzenia bardziej konkurencyjnej oferty handlowej. Celem ograniczenia tegoż obszaru ryzyka rynkowego klient może zawrzeć z mBankiem następujące transakcje:

- forward
- transakcje zamiany cen towarów (SWAP Towarowy)
- opcje towarowe (waniliowe i azjatyckie)
- strategie opcyjne – złożenia opcji towarowych

mBank obsługuje surowce i towary należące do poniższych grup:

■ rynek paliwowy	■ olefiny, polimery
■ produkty rolne	■ biopaliwa
■ metale przemysłowe	■ uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych (CO2)
■ metale szlachetne	■ gaz ziemny

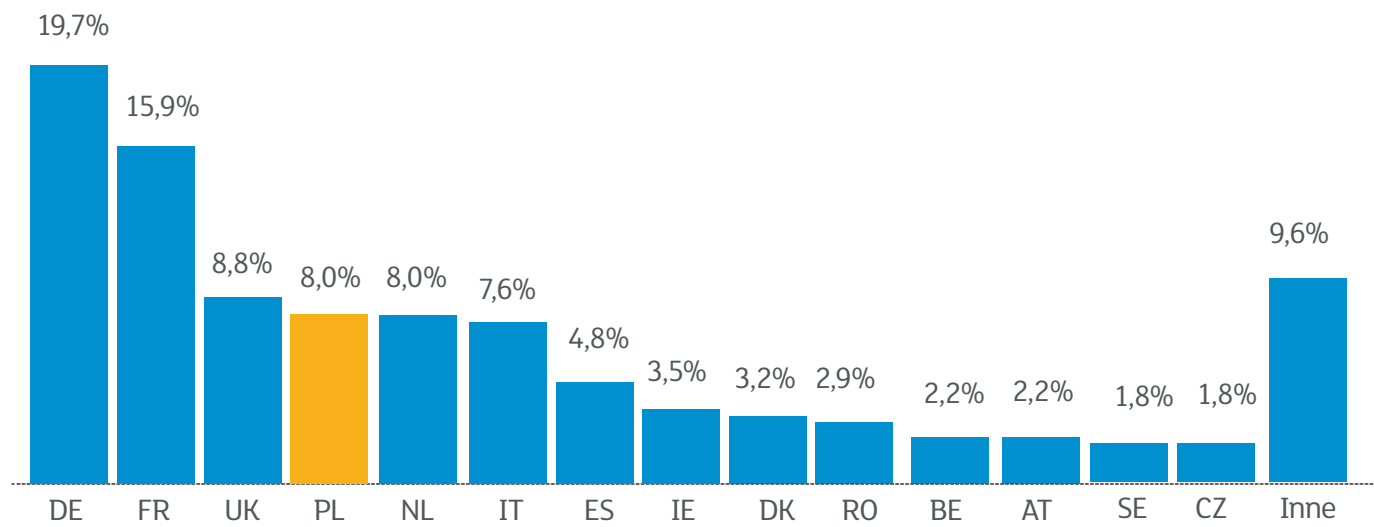
Rynek mleka

Polska istotnym graczem na rynku

Produkcja mleka ma miejsce we wszystkich krajach członkowskich Unii Europejskiej. Szacuje się, że rocznie wytwarza się go 159 mln ton. Do największych producentów unijnych należą Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Polska, Holandia i Włochy.

W Polsce produkcja mleka należy do jednych z ważniejszych gałęzi działalności rolniczej. Produkcja mleka surowego jest 10-12 proc. wyższa od zużycia krajowego, a nadwyżka podaży kierowana jest na eksport. Najważniejszymi odbiorcami polskich przetworów mlecznych są pozostałe kraje Unii Europejskiej. W 2014 r. ich udział wyniósł 69,5 proc. (-1,2 proc.), natomiast Rosji spadł aż o 36,6 proc. (do poziomu 5,2 proc.).

Udział krajów UE28 w produkcji mleka w 2013 r.

Źródło: mBank, Eurostat (Production and utilization of milk on the farm).

Trudny okres dla branży

W związku z dużym udziałem eksportu w sprzedaży przetworów mleczarskich, zarówno ceny skupu mleka, jak i jego przetworów podążają za tendencjami z rynku światowego. Na przełomie 2014/15 roku nastąpiła likwidacja systemu kwotowania w UE, spadły też ceny mleka i przetworów mlecznych na rynku światowym. Dodatkowo na kondycję branży wpływ miało wprowadzenie embarga na produkty mleczne przez Rosję.

W 2013 r. popyt ze strony Rosji i Chin przekroczył, ograniczone kwotami, możliwości produkcyjne przedsiębiorców unijnych. To spowodowało, że część producentów oczekiwała zwiększonych zysków również w przyszłych latach. Niestety krajowy rynek znalazł się pod wpływem pogarszającej się koniunktury światowej, a także rosyjskiego embarga na produkty mleczne m.in. z Unii Europejskiej, USA, Kanady i Australii, czyli największych eksporterów tych przetworów. Spadek cen uzyskiwanych w eksporcie (wpływ cen globalnych) przełożył się na niskie ceny zbytu przetworów mlecznych (średni spadek o 10,8 proc. na grudzień 2014) i spadek cen skupu mleka o 19,8 proc. — poniżej poziomów z lat 2011-2012).

Pomyśl o elastycznym kredycie odnawialnym dostosowanym do Twoich potrzeb

Elastyczny kredyt odnawialny zabezpieczony hipoteką stanowi wsparcie bieżącej działalności klienta i może być przeznaczony dla rolników na dofinansowanie bieżących potrzeb gospodarstwa rolnego, spłatę zadłużenia z tytułu kredytu finansującego działalność bieżącą lub pożyczki, jak również dla tych, którzy stawiają swe pierwsze kroki na rynku spożywczym. Kredyt może otrzymać klient, który jest właścicielem gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi nieruchomość rolna, na której ustanowi na rzecz banku hipotekę.

Negatywne konsekwencje wysokich kar za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/2015 oraz zwiększenie niepewności w związku ze zniesieniem kwot mlecznych w warunkach silnych wahań cen na światowym rynku będą wpływać na ograniczenie dynamiki produkcji i podaży mleka surowego w 2015 r. Mali i średni producenci zrezygnują lub ograniczą produkcję. Natomiast prognozujemy, że produkcja mleka w gospodarstwach przemysłowych będzie rosła.

Duży potencjał polskiego mleka

Polska wyróżnia się dużym potencjałem do zwiększania produkcji mleka, związanym m.in. z dalszą możliwością zwiększania wydajności, niższymi kosztami produkcji niż średnio w UE oraz wysokim poziomem zaawansowania technologicznego gospodarstw towarowych

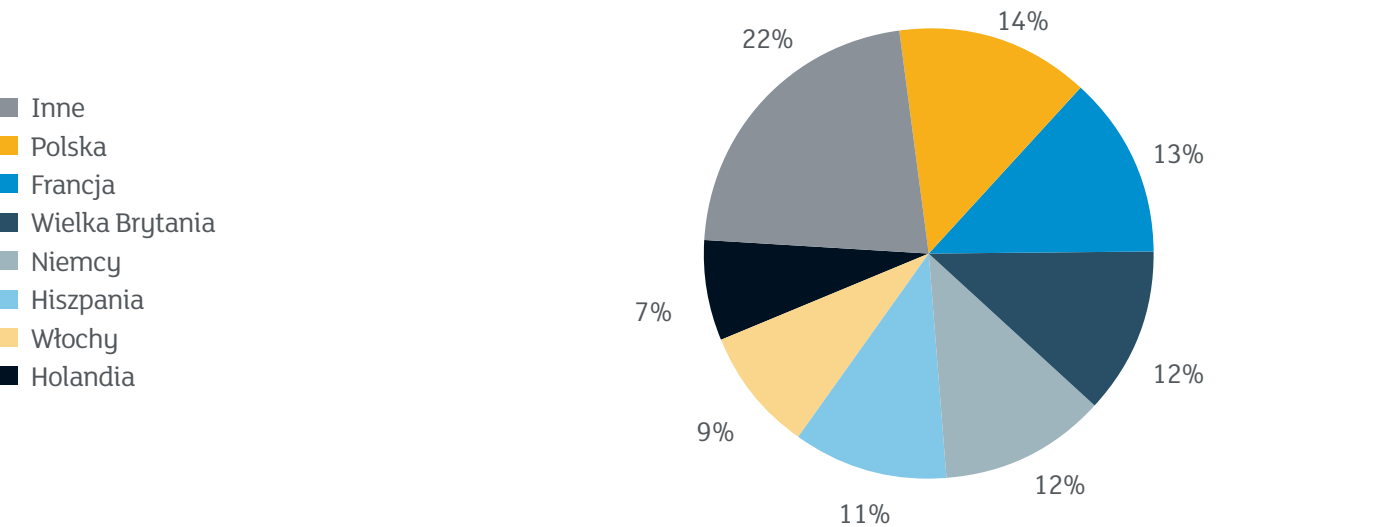
Oceniamy, że w dłuższej perspektywie, w następstwie zniesienia kwot, zmiane ulegnie podział geograficzny produkcji mleka w UE. Należy oczekiwać, że większość produkcji będzie pochodzić z Danii, Niemiec, Irlandii, Francji, Holandii oraz Polski, przy czym w Polsce produkcja będzie się rozwijać najbardziej dynamicznie, natomiast m.in. w Holandii, Francji ceny powinny się ustabilizować z uwagi na rosnące wymagania rolno-środowiskowe. Krajowe ceny mleka w skupie pozostaną na jednym z najniż-

szych poziomów w UE, co sprawi, że Polska będzie jedną z najatrakcyjniejszych baz surowcowych.

Polska największym producentem drobiu wśród państw unijnych

W 2014 r. 28 państw Unii Europejskiej wyprodukowało niemal 13,2 mln ton mięsa drobiowego. Liderem rynku została Polska, która jeszcze w 2013 r. zajmowała trzecie miejsce w Unii. W 2014 r. krajowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła 1,78 mln ton, tym samym jej udział w produkcji unijnej wyniósł niemal 14 proc. Na kolejnych miejscach znalazły się Francja — 1,67 mln ton (12,7 proc.), Wielka Brytania — 1,64 mln ton (12,4 proc.), Niemcy — 1,51 mln ton (11,4 proc.) i Hiszpania — 1,46 mln ton (11,1 proc.). Zaledwie pięć państw odpowiada za ponad 61 proc. produkcji.

Udział państw członkowskich UE28 w produkcji drobiu rzeźnego w 2014 r.

Źródło: mBank, Komisja Europejska DG. ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

O ile konsumpcja mięsa w UE spada, to w przypadku mięsa drobiowego prognozuje się wzrost jego produkcji i konsumpcji, zwłaszcza w dłuższej perspektywie — do 2024 r. — średnio o ok. 7 proc. każdy (w stosunku do 2014 r.).

Najwyższy wzrost w produkcji mięsa drobiowego będzie dotyczył przede wszystkim Polski, a także Rumuni oraz Węgier — średnio o 1 proc. r/r.

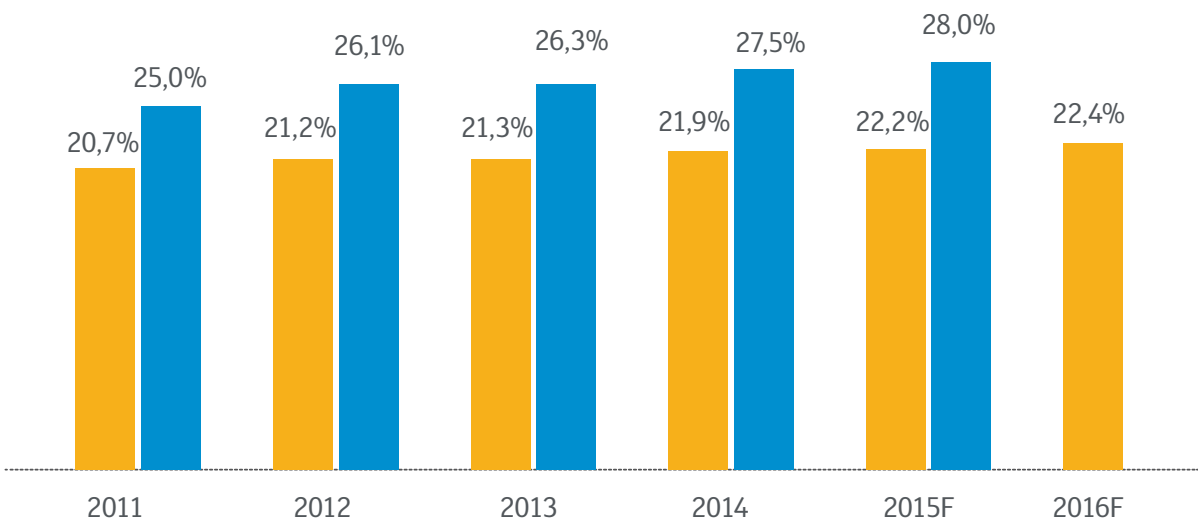
Rosnąca popularność drobiu na europejskich talerzach

Wynika ona z rosnącego popytu światowego, związanego z konkurencyjnością cenową wobec mięsa czerwonego i niższymi kosztami produkcji. Sukces ten jest związany także z postrzeganiem drobiu jako mięsa zdrowszego niż czerwone.

Od wstąpienia do UE produkcja mięsa drobiowego w Polsce wzrosła o ponad 75 proc.

Przeciętny mieszkaniec Unii zjada niemal 22 kg mięsa drobiowego, co oznacza wzrost o blisko kilogram w ciągu 5 ostatnich lat. Jednocześnie oczekuje się, że do 2024 r. konsumpcja w UE zwiększy się do 22,8 kg na osobę i udział mięsa drobiowego w spożyciu mięsa ogółem zwiększy się do 32 proc.

Średnie bilansowe spożycie mięsa drobiowego w Polsce i UE28* (kg/mieszkańca)

Źródło: mBank, IERiGŻ, Komisja Europejska DG. ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

* W wadze detalicznej.

F — prognoza

O obrotach wewnętrznych na rynku europejskim decyduje jeszcze konkurencyjność cenowa, a tu przewaga polskiej oferty handlowej pozostaje znacząca.

Rynek cukru

Polska trzecim producentem cukru w Unii

Unia Europejska jest największym na świecie producentem cukru uzyskiwanego z buraka cukrowego (ok. 50 proc. udział w rynku), a także najważniejszym importerem surowego cukru trzcinowego. Warto jednak podkreślić, że cukier uzyskiwany z buraka stanowi ok. 20 proc. światowej produkcji cukru, natomiast za 80 proc. odpowiada cukier trzcinowy. Do największych producentów cukru w ujęciu globalnym należy Brazylia oraz Indie.

Weź korzystny kredyt inwestycyjny i rozwijaj swoje gospodarstwo bez ograniczeń

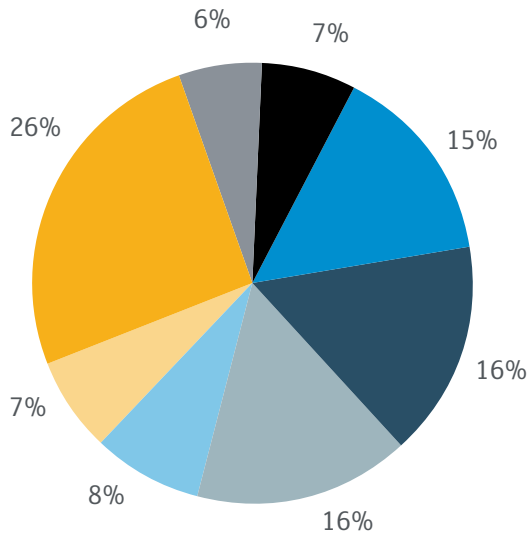
Kredyt inwestycyjny na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych i rozwojowych w gospodarstwach rolnych może zostać przeznaczony na zakup/budowę/modernizację nieruchomości rolnych oraz na zakup rzeczy ruchomych do produkcji rolnej, w tym maszyn i urządzeń.

Najważniejszymi producentami w UE są Francja, Niemcy, Polska i Wielka Brytania.

Natomiast na szeroko pojętym rynku europejskim największym producentem cukru jest Rosja, której udział w kampanii 2014/15 szacuje się na ok 15,9 proc. (spadek o 1,4 p.p. w stosunku do kampanii 2013/14). W takim ujęciu udział Polski stanowi ok. 7,3 proc., co oznacza wzrost o 0,4 p.p. (w stosunku do poprzedniej kampanii).

Szacunkowy udział wybranych krajów w produkcji cukru w Europie w sezonie 2014/15

- Inne UE
- Niemcy
- Rosja
- Francja
- Turcja
- Ukraina
- Polska
- Inne

Źródło: mBank, IERiGŻ.

W Polsce burak cukrowy zajmuje tylko 2 proc. w strukturze zasiewów. Mimo to jest on uprawą o bardzo dużym znaczeniu gospodarczym. Ok. 75 proc. produkcji buraka cukrowego skoncentrowane jest w 4 województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim oraz dolnośląskim.

Najważniejszymi czynnikami, mającymi wpływ na ceny skupu buraka pozostają:

- koniunktura na globalnym rynku cukru
- jakość dostarczanego surowca
- cena minimalna skupu
- regulacje zawarte w regionalnych porozumieniach branżowych

Zniesienie systemu kwotowego szansą dla polskiego rolnictwa

W dłuższej perspektywie zniesienie kwot cukrowych będzie miało konsekwencje nie tylko dla samego rynku cukru, ale także dla całego rynku substancji słodzących. Ostateczne skutki zniesienia systemu kwotowego są trudne do oszacowania, jednak można oczekiwać, że po 2017 r. poziom cen na we-

wnętrznym rynku unijnym zbliży się do cen światowych. Ze względu na politykę handlową, aktualne ceny na rynku unijnym są znacznie wyższe niż na rynku światowym — różnica między nimi wynosi ok. 200 euro/t. Natomiast prognozy wskazują, że do 2024 r. różnica ta będzie się kształtować na poziomie ok. 50 euro/t.

Zobacz, czy opłacalny kredyt skupowy przeznaczony jest właśnie dla Ciebie

Kredyt skupowy to kredyt obrotowy odnawialny lub nieodnawialny, przeznaczony dla klientów prowadzących działalność gospodarczą. Może ona obejmować skup i przechowywanie produktów rolnych, produktów, półproduktów i odpadów z produkcji rolniczej. Ale również zakup i przechowywanie sezonowych nadwyżek produktów przemysłu rolno-spożywczego, produktów ubocznych lub pozostałości przemysłu rolno-spożywczego.

Oczekujemy, że zniesienie systemu kwotowego w 2017 r. spowoduje wzrost podaży i spadek cen cukru w całej Unii. Prognozy Komisji Europejskiej wskazują, że zniesienie kwot spowoduje wzrost produkcji o ok. 2 proc. (w porównaniu z okresem poprzedzającym zniesienie kwot). Można się spodziewać koncentracji produkcji w najbardziej konkurencyjnych cukrowniach.

Duże możliwości surowcowe oraz nowoczesna infrastruktura polskich cukrowni sprawia, że wzrost produkcji w Polsce może należeć do największych w UE.

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny, jest rozpowszechniany w celu reklamy i promocji usług mBanku S.A i nie może być traktowany jako kreujący wiążące zobowiązanie jakiegokolwiek osoby, w tym mBanku S.A., z jakiegokolwiek tytułu. Niniejszy materiał stanowi wyraz najlepszej wiedzy jego autorów opartej informacjami z kompetentnych rynkowych źródeł, jednakże mBank S.A. nie gwarantuje pełnej kompletności i wiarygodności zawartych w nim informacji. Niniejszy materiał nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego, ma charakter wyłącznie informacyjny i nie należy go traktować jako rekomendacji lub porady. Prognozy wskazane w niniejszym materiale nie gwarantują osiągnięcia zysków przez inwestora działającego na ich podstawie.

mBank S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa, zarejestrowany przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237, posiadający numer identyfikacji podatkowej NIP: 526-021-50-88, o wpłaconym w całości kapitale zakładowym, którego wysokość wg stanu na dzień 01.01.2016 r. wynosi 168.955.696 złotych.

mBank S.A. ul. Senatorska 18, 00-950 Warszawa
tel. 22 829 00 00, fax: 22 829 00 33
[msp-korporacje@mBank.pl](mailto:mBank.pl)